

ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ

Χρονικά

ΚΩΔΙΚΟΣ 4171

ΕΤΟΣ 33ο - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 135 - ΧΕΙΜΩΝΑΣ 2026

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

Εκδότης σύμφωνα με το Νόμο: ΙΩΑΝΝΗΣ Φ. ΓΡΙΒΕΛΛΑΣ - Τηλ. 6989406502 - email: morfotikos.rachoulas@gmail.com

Γράφει ο
Γιάννης Γριβέλλας
ggribellas@gmail.com

Ο δρόμος για το Παλιοζωγλόπι και τον Ίταμο

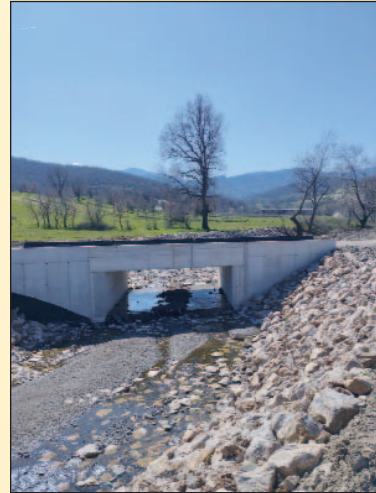
Αρχές του χειμώνα άρχισαν οι αποκαταστάσεις του οδικού δικτύου του χωριού μας που είχε παραμείνει κατεστραμμένο για πέντε ολόκληρα χρόνια (εκτός από τον κεντρικό άξονα πρόσβασης του χωριού που είχε αποκατασταθεί με την προηγούμενη εργολαβία)

Η νέα εταιρεία που ανέλαβε το έργο ξεκίνησε πρώτα από τα πεδινά όρια του χωριού (Βαρκά - Ζωγρί - Στενό) αλλά συγχρόνως προχώρησε και στον οδικό άξονα προς το Παλιοζωγλόπι - Ίταμο που υπάρχουν και οι μεγαλύτερες καταστροφές

Τώρα που ο καιρός καλυτέρευσε πραγματοποιούνται παρεμβάσεις ταυτόχρονα σε πολλά σημεία, γίνονται παρακάμψεις εκεί όπου θα αντικατασταθούν τα διαλυμένα τεχνικά για να μην σταματήσει η κυκλοφορία και στήνονται οι βάσεις για τα νέα γεφύρια

Ακόμη γίνονται παρεμβάσεις και στα σημεία του δρόμου που έγιναν κατολισθήσεις και νεροφαγώματα κυρίως απ' τη μεριά του ποταμιού

Το χρονοδιάγραμμα είναι να γίνει ο δρόμος μέχρι το καλοκαίρι και ελπίζουμε να το πετύχουν.

Τακτική γενική συνέλευση και εκλογές

Δευτέρα του Πάσχα 13 Απριλίου και ώρα 11 π.μ. συνέλευση του συλλόγου στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του σχολείου.

Θα γίνει οικονομικός απολογισμός όπως και προϋπολογισμός της νέας χρονιάς.

Θα γίνει διοικητικός απολογισμός και θα συζητηθούν τα πεπραγμένα όπως και όλες οι προτάσεις για τον προγραμματισμό και την καλύτερη λειτουργία του συλλόγου.

Η παρουσία όλων είναι αναγκαία και κρίσιμη γιατί η γενική συνέλευση είναι το ανώτερο όργανο και οι αποφάσεις της είναι αυτές που θα διαμορφώσουν το πλαίσιο παρεμβάσεων και εκδηλώσεων του συλλόγου.

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

Η ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Γράφει ο
Φώτης Νασιάκος

το μέλλον της Ελλάδας.

-Η Πυθία απάντησε:

«Ασκός κλυδωνιζόμενος, μηδέποτε βυθιζόμενος».

Συνέχεια στην 3η σελ.

Το Αγνάντιο της Αγίας Παρασκευής

Για όσους παραθέριζαν, προπολεμικά, στον Κάτω -Μαχαλά, η Αγία Παρασκευή και το Αγνάντιο που βρίσκεται μπροστά από το Άγιο Βήμα αποτελούσε τότε σημείο αναφοράς και τόπο συγκέντρωσης τόσο για τους μεγάλους όσο και για τους μικρούς.

Η Αγία Παρασκευή, κτισμένη εδώ και πολλούς αιώνες σε μια θαυμάσια, υπέροχη τοποθεσία, δεσπόζει του Κάτω Μαχαλά και την συναντάς υποχρεωτικά πηγαίνοντας είτε στο

Γράφει ο
Βασίλης Χρ.
Καραγιάννης

Συνέχεια στην 5η σελ.

Σ' αυτό το φύλλο

θα διαβάσετε...

1. Γιάννης Γριβέλλας: «Ο δρόμος για το Παλιοζωγλόπι και τον Ίταμο»... σελ. 1
2. Φώτης Νασιάκος: «Η διαχρονική πορεία της Ελλάδας».....1-3
3. Βασίλης Καραγιάννης: «Το Αγνάντιο της Αγίας Παρασκευής» 1-5
4. Λάμπρος Γριβέλλας: «Οι ταχυδρόμοι και τα ταχυδρομεία» 1-3
5. Νέες Εκδόσεις.....2
6. Κοινωνικά - Συνδρομές - Προσφορές - Ανέκδοτο 2
7. Ισμήνη Παπαδημητρίου - Καραντώνη: «Γυμνάσιο Θηλεων Καρδίτσας, Η τάξη του 1956».....3
8. Κων/νος Κορκότζελο: «Μικρά μαθήματα για έναν μεγάλο κόσμο»4-5
9. Συμμαχία για να σώσουν τα πλατάνια 6
10. Λάμπρος Γριβέλλας: Οδοιπορικό στον Ίταμο 6
11. Λάμπρος Γριβέλλας: Ο πολιτισμός που μας παραδόθηκε 7
12. Λαϊκή βιογραφία (συνέντευξη με τον παππού) 7
13. Φθινοπωρινή γιορτή στη Ραχούλα 8
14. Γιορτή των Φώτων 8
15. Κοπή της πίτας.....8
16. Απόκριες 2026 στην πλατεία της Ραχούλας 8

Οι ταχυδρόμοι και τα ταχυδρομεία

(Από το βιβλίο του "Ιππεύοντας τους λύκους")

Γράφει ο
Λάμπρος
Γριβέλλας
lampgrib@gmail.com

Τον μπαρμπα-Κώστα τον γνώρισα όταν ήμουν μαθητής γυμνασίου, περί το 1950. Λίγο σκυφτός από τα γεράματα, καθφόριζε από το στίπτι του με αργό βήμα, ακουμπώντας στο μπαστούνακι του, και άραζε έξω από το καφενείο, στον ήλιο, πίνοντας τον καφέ του.

Το οπτικό του πεδίο ανίχνευε όλον τον χώρο της πλατείας και τους γύρω

δρόμους και το αυτί του δόγα να πιάνει τους ψίθυρους από τα διπλανά τραπέζια. Δεν ήταν να περάσει γνωστός και να μην τον ρωτήσει για τη υγεία του, για την οικογένεια, για τις δουλειές του. Τον ξένο τον καλούσε κοντά του, του πρόσφερε καφέ κι ύστερα, με έντεχνο τρόπο, άρχιζε την ...ανάκριση. Από πού είναι, ποιος αέρας τον έφερε ως εδώ, τι οικογένεια έχει, τι δουλειά κάνει...

Ιδιαίτερη αδυναμία είχε σε εμάς τους μαθητές. Η ανάκριση γινόταν με

απαράμιλλη τέχνη:

-Έλα εδώ, παιδί, κάτσε να σε κεράσω ένα λουκούμι και να μου πεις τα νέα σου. Πώς τα πας στα μαθήματα, έχεις ζεστό δωμάτιο, τρως καλά; Σαν αδύνατο σε βλέπω, μήπως γλυκοκοιτάξεις τα κορίτσια και παραμελεις τα μαθήματά σου; Βρήκα τον πατέρα σου τις προάλλες και μου είπε ότι με δυσκολία τα βγάζει πέρα. Κοίταξε εσύ να διαβάζεις, να τον ξελασπώσεις κι' αυτόν τον κακομοίρη...

Ο μπαρμπα-Κώστας ο Τσουτσουρας γεννήθηκε στο Ζωγλόπι το 1883, όπως γράφουν τα Μητρώα Αρρένων της

Συνέχεια στην 3η σελ.

Νέες Εκδόσεις

Κυκλοφόρησε το 21ο βιβλίο του συγγραφέα μας Λάμπρου Γριβέλλα, με τον τίτλο **"ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΑ της Θεσσαλικής Ιστορίας"**. Το βιβλίο είναι σχήματος 17Χ24 - σελ. 333.

Το θεματολόγιο του βιβλίου αναφέρεται σε γεγονότα της τοπικής ιστορίας μας, τα οποία είτε τα παρέβλεψε η γενική ιστορία είτε τα εξέτασε ακροθιγώς.

Σύντομο βιογραφικό του συγγραφέα

Ο **Λάμπρος Γριβέλλας** είναι συνταξιούχος εκπαιδευτικός.

Διετέλεσε Δάσκαλος, Επιθεωρητής, Σχολικός Σύμβουλος και Ειδικός Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Μετά τη συνταξιοδότησή του ασχολήθηκε αποκλειστικά με τα Γράμματα: με την έρευνα της Τοπικής Ιστορίας, με τη Λαογραφία, τη Δημοσιογραφία και τη συγγραφή.

- Προσέφερε τις υπηρεσίες του ως σύμβουλος έκδοσης της εφημερίδας "Πρωινός Τύπος" της Καρδίτσας και ως αρχισυντάκτης των ιστορικολαογραφικών εφημερίδων "Αγραφιώτικη Φωνή" και "Ζωγλοπίτικα Χρονικά".

- Συνεργάστηκε με τους ραδιοφωνικούς σταθμούς "Ράδιο Δυτικής Θεσσαλίας" και "Ράδιο Καρδίτσα", σε θέματα Τοπικής Ιστορίας και Εκπαίδευσης.

- Διετέλεσε συνεργάτης των περιοδικών εκδόσεων:

"ΙΣΤΟΡΙΚΑ" της εφημερίδας "ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ" Αθήνα

"ΚΑΡΔΙΤΣΙΩΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ" Καρδίτσα

"ΓΝΩΣΗ και ΓΝΩΜΗ" Καρδίτσα

"ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ" Καρδίτσα

"Ιστορήση" Δήμος Λίμνης Πλαστήρα

"Δευκαλίων ο Θεσσαλός" Αθήνα

"αμάραντος" (Σύλλογος Αμαράντου) Καρδίτσα

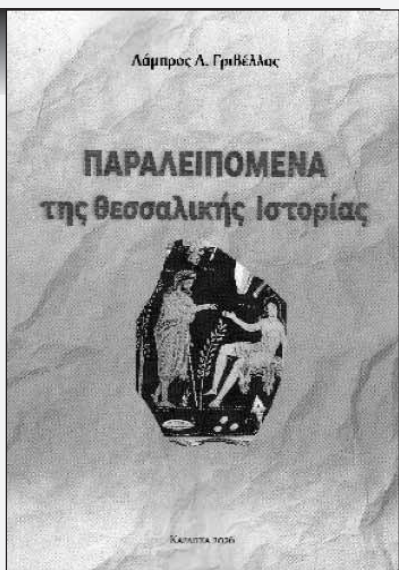
"ΘΕΣΣΑΛΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ" Λάρισα κ. ά.

- Συνέγραψε 21 βιβλία, πολλά Δοκίμια και Μονογραφίες και δημοσίευσε, σε εφημερίδες και περιοδικά, άρθρα ποικίλου περιεχομένου και περισσότερα από 400 χρονογραφήματα.

- Έλαβε μέρος με εισηγήσεις του σε πολλά Σεμινάρια, Ιστορικά και Πολιτισμικά Συνέδρια και Ημερίδες.

Ένα αντίτυπο του βιβλίου του διέθεσε ο συγγραφέας στη Βιβλιοθήκη του Μορφωτικού Συλλόγου Ραχούλας

Συγχαίρουμε τον πολυγραφότατο συντοπίτη μας και ευχόμαστε το βιβλίο του να είναι καλοτάξιδο.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γάμοι - Βαπτίσεις

- Ο **Βρέκος Λεωνίδας** και η **Μαριάνθη Τσιτσώνη** τέλεσαν τους γάμους τους και βάφτισαν την κόρη τους **Δήμητρα Ζωή** στις 2/8/2025
- Ο **Βασίλης Βρέκος** και η σύζυγός του **Κλάρα Κωνσταντίνα** βάφτισαν την κόρη τους **Αποστολία** στις 28/9/2025

Θάνατοι

- Στις 26/12/2025 έφυγε από τη ζωή η **Ρουμπή - Λιανού Έλλη** σε ηλικία 78 ετών.
- Στις 27/12/2025 έφυγε από τη ζωή ο **Γκορτσάς Δημήτριος του Χρήστου** σε ηλικία 80 χρονών.
- Στις 06/01/2026 έφυγε από τη ζωή η **Κοντακσή Στυλιανή** σε ηλικία 87 ετών.
- Στις 21/01/2026 έφυγε από τη ζωή ο **Τσιούκης Θωμάς του Παναγιώτου** σε ηλικία 91 ετών.
- Έφυγε από τη ζωή και κηδεύτηκε στη Θεσσαλονίκη όπου ζούσε η **Κασιανή Κωστάκου - Ντούλια** σε ηλικία 78 ετών.
- Στις 13/02/2026 έφυγε από τη ζωή ο **Δερματάς Δημήτρης του Θωμά** σε ηλικία 50 ετών.
- Στις 10/03/2026 έφυγε από τη ζωή και κηδεύτηκε στη Δαφνοσπηλιά όπου ζούσε η **Ευριδίκη Ντόλκερα - Καντέλα** σε ηλικία 90 χρονών.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΑ Ζ.Χ.

Βασιλάκου Ντίνα	20	Κίσσας Γεώργιος του Βασιλείου	30
Κομπούρας Φώτης	20	Γιαννουσάς Φώτιος	15
Καραγιάννης Ευάγγελος	20	Κίσσας Ηλείας	30
Βρέκος Κωνσταντίνος Λεωνίδα	10	Τσιούκης Λάμπρος	20
Ράππη αργυρώ	20	Δερματάς Θανάσης	20
Μητρόπουλος Χρήστος	20	Τσιούκης Θωμάς του Δημητρίου	20
Δημητρού Κρύστα	45	Κομπούρας Μένιος	20
Βρέκος Ηλίας	5	Νάκας Φώτιος	20
Ράπτης Γεώργιος	10	Λέκκας Λάμπρος	20
Τζωαννοπούλου Μαρία	30	Ξανδούλη - Πιτσαριώτη Γεωργία	30
Θεάκος Ιωάννης του Γεωργίου	50	Ράππη Κερασία	10
Καλαμάρα Ελπινίκη	50	Καρλάφτης Φώτιος	20
Καλαμάρας Γ. Ιωάννη	50	Δήμου Λένα	20
Καραγιάννης Παναγιώτης	20	Κομπούρα - Τσαπάκη Ελένη	20
Καραγιώργου Βάσω	10	Ζορμπάς Χάρης	15
Ζαχαρή Ευαγγελία	30	Κωστάκος Ιωάννης	50
Κωστίκας Ευάγγελος	20	Κατσιούλας Αγαμέμνων του Γεωργίου	30
π.Γιαννουσάς Αναστάσιος	15	Ξηρακιά Μήτρα Ευαγγελία	150
Γιαννουσάς Κωνσταντίνος	30	Κρίκου - Κορκότзелου Δέσποινα	20

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟΝ Μ.Σ. ΡΑΧΟΥΛΑΣ

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΑΓΑΠΗΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

- Ο **Ζαχαρής Βασίλης** προσέφερε 50 ευρώ στην μνήμη της αγαπημένης του αδερφής **Αγορής**
- Ο **Βρέκος Νικόλαος** προσέφερε 20 ευρώ εις μνήμην του αγαπημένου του γιου **Ηλία**.
- Η **Καραγιώργου Δέσποινα** και ο **Γκορτσάς Βασίλης** στην μνήμη του αγαπημένου αδερφού της **Γιάννη Καραγιώργου** προσέφερε το ποσό των 50 ευρώ.
- Οι **Μαρίνα** και **Θεανώ Τζωαννοπούλου** προσέφεραν 100 ευρώ στην μνήμη του πατέρα τους.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Για την αποπεράτωση της βρύσης Τσιώκη

- Τζωαννοπούλου Μαρία 40
- Θεάκος Κώστας του Ιωάννη 50

ΣΤΟΥΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΣΥΓΧΩΡΙΑΝΟΥΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΥΣ ΤΩΝ "ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ"

Αγαπητοί συγχωριανοί και φίλοι του χωριού μας,

Τα βασικά έσοδα του Συλλόγου είναι οι εισφορές των μελών μας και των συνδρομητών της εφημερίδας.

Για την απρόσκοπτη έκδοση της εφημερίδας και τη λειτουργία του Μορφωτικού Συλλόγου παρακαλούμε να μη ξεχνάτε την οικονομική συνδρομή σας ή ενίσχυση.

Χρήματα μπορείτε να δίνετε στα μέλη του Δ.Σ. και της Συντακτικής Επιτροπής της εφημερίδας ή να καταθέτετε στο

IBAN GR340110152000015261476152

της **Εθνικής Τράπεζας** αφού δηλώσετε το όνομά σας.

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Φ. ΓΡΙΒΕΛΛΑΣ

ΕΔΡΑ
ΡΑΧΟΥΛΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΚΩΔΙΚΟΣ: 4171

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Υπεύθυνος: Ιωάννης Φ. Γριβέλλας τηλ. 6989406502

Υπεύθυνος Ιστοσελίδας: Κων/νος Στ. Κορκόντζελος

Κοινωνικά: Γεώργιος Β. Φέτσιος, Εφημέριος Ραχούλας

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ
ΡΑΧΟΥΛΑ 43100 ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ

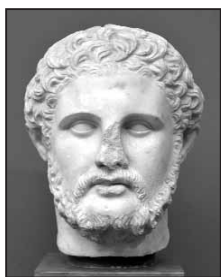
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Μ. Αλεξάνδρου 10 - τηλ. 2441020257

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν
κατ' ανάγκη τις απόψεις της εφημερίδας

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΝΕΚΔΟΤΟ

Μια φτωχή γυναίκα, πήγε στο Βασιλιά της Μακεδονίας Φίλιππο Β' πατέρα του Μ. Αλεξάνδρου, για να της λύσει κάποιο σοβαρό πρόβλημά της.

Εκείνος την άκουσε και απέρριψε το αίτημά.

- Η γυναίκα εκνευρισμένη του απάντησε:

Θα κάνω έφεση!

- Σε ποιόν; δεν υπάρχει ανώτερος από μένα....είπε ο Φίλιππος.

- Και η γυναίκα: Σε σένα θα κάνω έφεση αλλά όταν είσαι ξεμέθυστος.

Ως γνωστόν, ο Φίλιππος έπινε πάρα πολύ. Ο γιος του ο Αλέξανδρος ήταν - κατά Πλούταρχον - πιο εγκρατής.

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΗΛΕΩΝ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ. Η ΤΑΞΗ ΤΟΥ 1956

(Στις Σταματία Κλήμου σύζυγο Βασιλείου Καραγιάννη, Καναβού Αγορή, Παπαστεργίου Παρασκευή, Καραχάλιου Ελευθερία, Λίζα Ζαβερδινού, Γερούκη Σταματία που δεν είναι ανάμεσά μας).

Η τάξη μας ξεκίνησε με τρία τμήματα στην πρώτη Γυμνασίου και συμπυχθήκαμε σε ένα τμήμα στην τελευταία.

Πετύχαμε 63 τον Ιούλιο του 1950 (φωτογραφία 1, Νέος Αγών) και οι υπόλοιπες τον Σεπτέμβριο (Υπήρχε η γραμμή να δίνουν εισαγωγικές εξετάσεις και το Σεπτέμβριο για να καταρτίζονται καλύτερα το καλοκαίρι).

Στην μνήμη μας μένουν χαραγμένα ανεξίτηλα γεγονότα της μαθητικής μας ζωής. Οι καθηγητές μας, Χαρίτου Ελένη, Μαρκοπούλου Παρασκευή και Αγγελάκη Μαρία, οι φιλόλογοί μας, Μίνα Παναγιώτου η γυμνάστρια, Τακτικού η Οικοκυρικών, Ζήσης ο φυσικός, Ντάλης ο Γυμνασιάρχης, Ειρήνη η καθαρίστρια, Σπύρος ο επιστάτης που πρόσεχαν και βοηθούσαν όσες ήταν από τα γύρω χωριά.

Σπύρος ή ο στραγαλάς που μας περίμενε στη γωνία και την Άνοιξη έβαζε παγωτό στο καρτσάκι του. Οι παρελάσεις στις Εθνικές γιορτές, η κατάθεση στεφάνου, ο χορός μετά στην πλατεία (φωτογραφία 2).

Ο Εμφύλιος, η μάχη της Καρδίτσας τον Δεκέμβριο του 1948, κλεισμένες τρεις μέρες στα σπίτια μας και να ακούγονται οι σφαίρες και οι όλμοι. Όταν γυρίσαμε στα σχολεία δεν ήταν λίγες εκείνες που πενθούσαν κάποιον δικό τους. Και ύστερα κάθε χρόνο την ίδια μέρα, 12 Δεκεμβρίου, παρατεταγμένες στο προαύλιο του Αγίου Κωνσταντίνου να ακούμε μετά το τρισάγιο, την εκφώνηση των ονομάτων των νεκρών και ένα επιβλητικό "απών".

Ο αγώνας στην Κύπρο για την ένωση με την "Μάνα Ελλάδα", η συμπαραστάση της μαθητιάσας νεολαίας της Ελλάδας, συλλαλητήρια στους δρόμους της πόλης, τραγούδια, ομιλίες (φωτογραφία 3).

Οι εξωσχολικές ασχολίες, τα κατηχητικά Σχολεία, οι Χριστιανικές Μαθητικές ομάδες, ο Οδηγισμός.

Η τάξη μας, συναντηθήκαμε τον Μάιο του 2001 στην Καρδίτσα με την πρωτοβουλία και την άοκη προσπάθεια της συμμαθήτριάς μας Ευγενίας Μαρκοπούλου, φιλόλογου Γυμνασίου Καρδίτσας. Κρατούσαμε στα χέρια μας της μαθητικές μας φωτογραφίες, βγάλαμε και νέες (φωτογραφίες 4 και 5).

Οι συμμαθήτριες της τάξης του 1956 δεν διαπρέψαμε, όμως πολλές έγιναν καλές σύζυγοι και μητέρες, άλλες άξιες πνευματικές μητέρες σαν εκπαιδευτικοί, καθηγήτριες, δασκάλες, νηπιαγωγοί, αδερφές νοσοκόμες, κοινωνικοί λειτουργοί. Άλλες δικηγόροι, συγγραφείς και καλές επαγγελματίες σε διάφορους τομείς.

Αγαπήσαμε και τιμήσαμε την πόλη μας και όσες ζούμε μακριά, ζητάμε κάποια ευκαιρία για να την επισκεφτούμε.

Ισμήνη Παπαδημητρίου - Καραντώνη
Θεολόγος - εκπαιδευτικός Ε.Σ.

Η ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Συνέχεια από τη σελ. 1

Ο χρησμός αυτός επαληθεύεται έκτοτε συνεχώς και μέχρι τις μέρες μας.

-Οι Ρωμαίοι ήλθαν(146 πχ),οι Γόθοι ήλθαν, οι Άβαροι, οι Σλάβοι, οι Άραβες, οι Αγαρηνοί, οι Βενετοί, οι Τούρκοι, οι Γερμανοί με τους Βουλγάρους, οι Ιταλοί με τους Αλβανούς.

Ο ασκός μισοβυθιζόταν, αλλά τελικά επέπλεε. Λίγα σημάδια άφησαν, μερικοί απ' αυτούς, στο φυλετικό μας DNA. Αλλά και πάλι, η καθαρότητα της ράτσας μας, έχει πολλά καράτια.

-Κι ύστερα ήλθαν οι εμφύλιοι πόλεμοι:1821-1823,1825,1946-1949,1974 (Κύπρος), ο Εθνικός Διχασμός (Κράτος Αθηνών- Κράτος Θεσσαλονίκης), με τις συνακόλουθες σοβαρότατες συνέπειες.

Εδώ, το μπαλόνι, κινδύνευσε σοβαρά να βουλιάξει, ιδίως στους εμφύλιους της επανάστασης του 21.Τελικά όμως στάθηκε στην επιφάνεια. Η Πυθία επαληθεύτηκε κι εδώ.

Ο "ασκός", κατόρθωσε ,επίσης, να επιπλεύσει και από τα αναρίθμητα Στρατιωτικά πραξικοπήματα (16, μόνον στον 20ο αιώνα)που κάθε φορά "βοηθούσαν" στη... διάσωση του Ασκού.

-Παράλληλα ήλθαν οι κάθε λογής "προδότες", οι διαχρονικές διχόνοιες, οι χρεωκοπίες, τα μνημόνια, ενώ η διαφθορά έκασε για καλά στο σβέρκο μας, αρχής γενομένης από τα "δάνεια της Αγγλίας"(1824,1825) έως τις επιδοτήσεις της Ε.Ε, τον ΟΠΕΚΕΠΕ κλπ στις μέρες μας.

Αλλά ο Ασκός της Πυθίας αντέχει ακόμα. Κλειδωνιζόμενος αλλ' ου βυθιζόμενος.

-Παρέλειψα πολλές μικρότερες περιπέτειες του ασκού. Προσπάθησα να δώσω τη μεγάλη εικόνα.

-Ας ελπίσουμε και ας προσευχηθούμε συνάμα, να μη διαβρωθεί ο Ασκός από το αλάτι της θάλασσας-τόσα χρόνια που παλεύει-και βρεθούμε όλοι στο βυθό.

-Για να μη συμβεί αυτό πρέπει όλοι μας να βοηθήσουμε. Κι εμείς και οι επερχόμενες γενεές.

Οι ταχυδρόμοι και τα ταχυδρομεία

Συνέχεια από τη σελ. 1

Πολλά και διασκορπισμένα τα χωριά, μεγάλες οι αποστάσεις, ανύπαρκτοι οι δρόμοι κι ο μπαρμπα-Κώστας, σε συνεννόηση με την υπηρεσία του, κανόνισε να τα επισκέπτεται δυο φορές τη βδομάδα το καθένα. Χώρισε δηλαδή τα χωριά σε τρεις ομάδες: Τη Δευτέρα: Καταφύγι-Τετάνι- Καστανιά. Την Τρίτη: Μαστρογιάννη- Απιδιά- Βελέσι και την Τετάρτη: Σέκλιζα- Μπόσκληβο. Πέμπτη- Παρασκευή και Σάββατο επαναλάμβανε το ίδιο πάλι δρομολόγιο. Είχε υπολογίσει τις αποστάσεις που διάνυσε ως ταχυδρόμος και έλεγε ότι έκαμε τρεις φορές το γύρο της γης!

Στον καιρό του ο ταχυδρόμος ήταν σημαντικό πρόσωπο για την κοινωνία των χωριών μας. Ήταν ο άνθρωπος που ερχόταν από τον ...πολιτισμό. Εκείνος, μαζί με τις επιστολές, τις επιταγές και τα δέματα, έφερνε και όλες τις ειδήσεις, τις καλές και τις κακές. Τι συνέβη στο διπλανό χωριό, στην πόλη και στον κόσμο όλο. Άλλη επαφή με τον έξω κόσμο, εκτός απ' αυτόν, δεν υπήρχε.

Σε καιρό πολέμου η θέση του ταχυδρόμου γινόταν πολύ δύσκολη, γιατί ζούσε από κοντά τη λαχτάρα του γονιού, του αδερφού, της γυναίκας και της αρραβωνιαστικιάς του στρατιώτη, που περίμεναν γράμμα από το μέτωπο. Ο μπαρμπα-Κώστας έπρεπε για τον καθένα να βρει λίγες λέξεις παρηγορητικές.

-Υπομονή, κυρά Μαριγώ, την άλλη φορά θα έρθει γράμμα και για σένα, υπομονή! Και όταν έρχονταν εκείνα τα γράμματα με το μαύρο περιθώριο, δεν μπορούσε να κλείσει μάτι όλη τη νύχτα. Πώς να παραδώσει αυτό το γράμμα στη χαροκαμένη μάνα; Πώς να την παρηγορήσει;

Ο μπαρμπα-Κώστας ήταν πολύ κοινωνικός άνθρωπος και, το πιο σημαντικό, ποτέ δε βιαζόταν να τελειώσει τη διανομή και να επιστρέψει βιαστικά στο σπίτι του. Είχε συνάψει φιλίες με όλους τους κατοίκους του Δήμου Ιτάμου και όλοι τον καλοδέχονταν. Στο δρόμο έπιανε κουβέντα με το διαβάτη, με το βοσκό, με τον ζευγολάτη, με τον ξωμάχο. Ξεκουραζόταν σε κάθε αγροικία που συναντούσε και οι άνθρωποι τον καλοδέχονταν και του πρόσφεραν καφέ και ό,τι τελοσπάντων είχε το φτωχικό τους, αν και ο μπαρμπα-Κώστας ήταν λιτοδίαιτος. Από την επικοινωνία του, μια ολόκληρη ζωή, με τόσο κόσμο, αποθησαύρισε τη λαϊκή σοφία των χωριών μας και στη μνήμη του διατήρησε πολλά από τα γεγονότα που του έτυχαν στην μακρόχρονη καριέρα του. Πολλά από αυτά, τα περισσότερα ευτράπελα, μας διηγόταν στα γεράματά του.

Κάποτε ήρθε στο τραπέζι που καθόμασταν ένας κτηνοτρόφος και ρώτησε το μπαρμπα-Κώστα, αν νοικιάζει κάποιο λιβάδι που είχε και πόσα χρήματα ήθελε. Η απάντησή του ήταν:

-Να ρωτήσω το βράδυ και τη γριά (τη γυναίκα του).
-Χρειάζεται να ρωτήσεις τη γριά, αν νοικιάζεις το λιβάδι, μπαρμπα- Κώστα; τον ρώτησα αργότερα.

-Αλήθεια πίστευες ότι θα ρωτούσα τη γριά; Απλά ήθελα χρόνο να σκεφτώ, μου λέει. Πραγματικά με εντυπωσίασε η σοφή απάντησή του.

Και ένα ευτράπελο. Επιστρέφοντας, έλεγε, κάποιο βράδυ στο χωριό από ένα δρομολόγιο, στο δρόμο συνάντησε ένα μεσόκοπο ζευγάρι που γύριζε από τη δουλειά. Ο άντρας ήταν καβάλα στο μουλάρι και η γυναίκα ακολουθούσε πεζή και φορτωμένη ένα ζαλίκι ξύλα. Ο μπαρμπα-Κώστας, καθώς το συνήθιζε, μπήκε στον πειρασμό να ρωτήσει:

-Γιατί, κυρούλα, πηγαίνεις πεζή και φορτωμένη και ο αφέντης καβάλα;
- Αποσταμένη γυναίκα, μπαρμπα-Κώστα, δεν το βάζει κάτω, αποσταμένος άντρας όμως δεν κάνει ... κούκο.(Η συγκαλυμμένη φρασεολογία είναι του συγγραφέα).
- Με πλήρωσε άσκημα, και κάνω και τον έξυπνο, έλεγε.

ΜΙΚΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΜΕΓΑΛΟ ΚΟΣΜΟ

Τα κείμενα που ακολουθούν, αποτελούν μια συνοπτική μεταγραφή διαλέξεων της ιστορικού **Μαρίας Ευθυμίου**, με σκοπό να δοθεί η ευκαιρία σε όλους μας να γνωρίσουμε σφαιρικά την παγκόσμια ιστορία έτσι όπως μοναδικά μπορεί να μας την αφηγηθεί η ιστορικός.

Αναλυτικά οι Ενότητες θα καλύψουν τα εξής θέματα:

01. Από τη Γέννηση του Κόσμου στην Ανθρώπινη Ιστορία
02. Από τη Γένεση της Γης στη Συγκρότηση των Πολιτισμών
03. Από τη Γεωργική Επανάσταση στις Μεγάλες Μετακινήσεις Λαών
04. Ευρασιατικές Μετακινήσεις, Κοινωνική Φεουδαρχία και Παγκόσμια Πνευματικότητα
05. Πνευματικές και Φιλοσοφικές Παραδόσεις της Ανατολής
06. Από τον Κομφουκιανισμό στις Θρησκείες της Αποκάλυψης: Ιστορική Σκυταλοδρομία
07. Έλληνες και Εβραίοι: Παράλληλοι Δρόμοι στην Ιστορία και τον Πολιτισμό
08. Χριστιανισμός, Ρωσική Αυτοκρατορία και οι Μεγάλες Ανακαλύψεις
09. Μεταρρυθμίσεις, Ανακαλύψεις και η Ανάδυση του Νέου Κόσμου
10. Προτεσταντισμός: Η Θρησκευτική Μεταρρύθμιση που Διαμόρφωσε τον Σύγχρονο Κόσμο
11. Προτεσταντική Ηθική και η Διαμόρφωση του Δυτικού Κόσμου
12. Θρησκεία και Ιστορία: Από τον Προτεσταντισμό στο Ισλάμ
13. Ισλαμικός Πολιτισμός και η Ιστορική Διαδρομή της Ινδίας
14. Ινδία και Κίνα: Οι Δύο Ασιατικοί Γίγαντες στην Ιστορία
15. Ο 19ος Αιώνας: Παρακμή της Ανατολής και Άνοδος των Νέων Δυνάμεων
16. Άπω Ανατολή: Από την Αυτοκρατορική Πτώση στην Παγκόσμια Ανάδυση
17. Γεωπολιτική Ασίας και η Ιστορία της Ρωσικής Αυτοκρατορίας
18. Νεότερος Κόσμος: Από τον Εκσυγχρονισμό στην Παγκόσμια Ηγεμονία
19. Η Δυτική Κυριαρχία και οι Ιδεολογικές Συγκρούσεις του 20ού Αιώνα
20. Ευρώπη: Από τους Ολοκληρωτισμούς στην Αυγή του Ψυχρού Πολέμου

Ενότητα 01

Από τη Γέννηση του Κόσμου στην Ανθρώπινη Ιστορία

Η Κοσμογονία και η Γέννηση του "Μπλε Πλανήτη"

Η ιστορία του ανθρώπου δεν μπορεί να νοηθεί ξεχωριστά από την ιστορία του πλανήτη που τον φιλοξενεί. Η Γη, με ηλικία περίπου **4,5 δισεκατομμυρίων ετών**, γεννήθηκε μέσα από μια κολοσσιαία έκρηξη ενέργειας που στροβίλιζε αστερόσκονη για εκατομμύρια χρόνια μέχρι να αποκτήσει τη σημερινή της μορφή. Παρά την ψύξη του φλοιού της, η **αρχέγονη φωτιά** παραμένει ζωντανή στο εσωτερικό της, εκδηλούμενη μέσα από ηφαιστειακές εκρήξεις και σεισμούς, ιδιαίτερα σε περιοχές όπως η Μεσόγειος και η Νοτιοανατολική Ασία. Αυτή η γεωλογική αστάθεια υπενθυμίζει διαρκώς τη δυναμική φύση του πλανήτη μας.

Το πλέον καθοριστικό χαρακτηριστικό της Γης είναι το **νερό**, το οποίο την κατέστησε έναν "μπλε πλανήτη". Οι πρώτοι Ίωνες φιλόσοφοι, όπως ο Θαλής και ο Αναξίμανδρος, διέκριναν ήδη από τον 6ο αιώνα π.Χ. ότι το υγρό στοιχείο είναι η πηγή κάθε έμβιας ζωής. Η επιστημονική πραγματικότητα επιβεβαιώνει αυτή τη διόραση: το σώμα μας αποτελείται κατά 80% από νερό, και η ίδια η ανθρώπινη αναπαραγωγή -από τη σύλληψη έως την εμβρυϊκή ανάπτυξη- λαμβάνει χώρα σε υγρό περιβάλλον. Ουσιαστικά, κάθε άνθρωπος κατά τους εννέα μήνες της κύησης επαναλαμβάνει τη βιολογική ιστορία του είδους του, περνώντας από στάδια που θυμίζουν υδρόβιους οργανισμούς προτού μετατραπεί σε στεριανό ον.

Η Ιδιαιτερότητα του Ανθρώπινου Όντος και η Ιστορική Συνείδηση

Ο άνθρωπος ορίζεται ως ένα "ειδικό ον", ικανό για τα υψηλότερα επιτεύγματα αλλά και για τις μεγαλύτερες θηριωδίες. Παρά το γεγονός ότι ανήκει στο ζωικό βασίλειο, κατάφερε να γίνει το πιο επιτυχημένο είδος στον πλανήτη. Η ανάγκη μας να μελετάμε την ιστορία πηγάζει από μια θεμελιώδη υπαρξιακή συνθήκη: τη **θνητότητα**. Επειδή γνωρίζουμε ότι η ζωή μας είναι ελάχιστη σε σύγκριση με τον κοσμικό χρόνο, αναζητούμε τη σύνδεση με το παρελθόν για να κατανοήσουμε τον εαυτό μας. Η ιστορία δεν είναι μια διαδικασία κρίσης των περασμένων, αλλά μια προσπάθεια **κατανόησης** των κινήτρων και των συναισθημάτων των ανθρώπων που έζησαν πριν από εμάς.

Επιμέλεια κειμένων:
Κων/νος Κορκότηζελος
Διευθυντής Οικονομικού
τμήματος Δήμου Καρδίτσας

Σε αυτό το πλαίσιο, ο "πυρήνας" του ανθρώπου -τα συναισθήματα, ο κώδικας του πόνου και της χαράς- παραμένει αναλλοίωτος ανά τους αιώνες. Αυτή η σταθερά μας επιτρέπει να "συνομιλούμε" με το παρελθόν, παρόλο που η τεχνολογική πρόοδος μεταβάλλει ριζικά την καθημερινότητά μας. Σε εκατομμύρια χρόνια από σήμερα, οι απόγονοί μας θα βλέπουν τα δικά μας αεροπλάνα με την ίδια περιφρόνηση που εμείς βλέπουμε το ρόπαλο του ανθρώπου του Νεάντερταλ.

Η Εξελικτική Διαδρομή και η Ανθρωπογεωγραφία

Η μετάβαση του ανθρώπου από το τετράποδο στο δίποδο βάδισμα αποτέλεσε μια επανάσταση με σωματικό κόστος, όπως αποδεικνύουν τα συχνά προβλήματα στη μέση των σύγχρονων ανθρώπων. Η ετυμολογία της λέξης "**άνθρωπος**" (άνω θρώσκω) υπογραμμίζει ακριβώς αυτή την ικανότητα να κοιτάμε ψηλά χάρη στην όρθια στάση.

Οι αρχαιότεροι πρόγονοί μας εντοπίζονται στην **Αφρική**, με ευρήματα όπως η "Λούσι" στην Αιθιοπία να χρονολογούνται πριν από περίπου 4 εκατομμύρια χρόνια. Από εκεί, το ανθρώπινο είδος μετακινήθηκε προς την Ευρασία, εκμεταλλευόμενο το γεγονός ότι η Αφρική, η Ευρώπη και η Ασία αποτελούν ουσιαστικά μία ενιαία ήπειρο. Οι διαφοροποιήσεις στα χαρακτηριστικά των φυλών (όπως το σχήμα της μύτης ή το χρώμα του δέρματος) προέκυψαν ως εργαλεία επιβίωσης και προσαρμογής στα διαφορετικά κλίματα. Για παράδειγμα, η στενή μύτη των βόρειων λαών λειτουργεί ως θερμαντικό όργανο για τον παγωμένο αέρα, ενώ τα μεγάλα ρουθούνια των Αφρικανών διευκολύνουν τη διαχείριση της ζέστης και της υγρασίας.

Η επίκτηση της **Αμερικής** και της **Αυστραλίας** έγινε πολύ αργότερα, γύρω στο 50.000-30.000 π.Χ., μέσω της Ασίας. Η εγγύτητα Ασίας και Αμερικής στον Βερίγγειο Πορθμό επέτρεψε αυτές τις μετακινήσεις σε περιόδους παγετώνων. Οι αυτόχθονες πληθυσμοί, όπως οι Αβορίγινες της Αυστραλίας, διατήρησαν για χιλιάδες χρόνια πολιτισμούς βασισμένους στο κυνήγι και την καρποσυλλογή, μέχρι τη βίαιη συντριβή τους από τον δυτικό άνθρωπο κατά την εποχή των μεγάλων ανακαλύψεων.

Τα Εργαλεία και η Επανάσταση της Γλώσσας

Αυτό που διακρίνει τον άνθρωπο από τα άλλα ζώα δεν είναι απλώς η χρήση εργαλείων ή η επικοινωνία, καθώς και άλλα είδη (όπως οι χιμπατζήδες, οι κάστορες ή τα δελφίνια) επιδεικνύουν παρόμοιες ικανότητες. Η ειδοποιός διαφορά έγκειται στην **πολυπλοκότητα και το βάθος της γλώσσας**. Η γλώσσα δεν είναι μόνο μέσο επικοινωνίας, αλλά ένα όργανο που διαμόρφωσε τον ανθρώπινο εγκέφαλο και επέτρεψε τη συσσώρευση γνώσης.

Στις παραμονές της Γεωργικής Επανάστασης, υπολογίζεται ότι ομιλούνταν περίπου **13.000 γλώσσες** σε έναν πολύ αραιό πληθυσμό. Σήμερα, οι γλώσσες έχουν μειωθεί στις 6.800, με πολλές από αυτές να απειλούνται με εξαφάνιση λόγω της κυριαρχίας ισχυρών γλωσσικών ομάδων. Η μελέτη των γλωσσικών οικογενειών, όπως η **Ινδοευρωπαϊκή**, αποκαλύπτει κοινές ρίζες σε λέξεις-κλειδιά (όπως "πατήρ", "μήτηρ"), αποδεικνύοντας τις αρχαίες μετακινήσεις και τη συγγένεια λαών από την Ινδία έως τον Ατλαντικό.

Από τον Νομαδισμό στη Γεωργική Επανάσταση

Για εκατομμύρια χρόνια, ο άνθρωπος υπήρξε **νομάς, καρποσυλλέκτης και κυνηγός**, κινούμενος σε μικρές ομάδες των 20-25 ατόμων. Η ζωή του ήταν απόλυτα εξαρτημένη από τη φύση. Η ανακάλυψη της φωτιάς (περίπου το 100.000 π.Χ.) και η βελτίωση των λίθινων εργαλείων και των όπλων (ακόντια, τόξα) επέτρεψαν στον άνθρωπο να κυνηγά από απόσταση, αυξάνοντας την ασφάλειά του και την πρόσληψη πρωτεϊνών.

Η μεγάλη τομή ήρθε με τη **Γεωργική Επανάσταση** (περίπου 15.000-12.000 π.Χ.), η οποία μετέτρεψε τον άνθρωπο από μετακινούμενο κυνηγό σε εγκατεστημένο γεωργό. Αυτή η αλλαγή οδήγησε σε έκρηξη του πληθυσμού και στη δημιουργία μόνιμων οικισμών. Παράλληλα, μεταβλήθηκαν οι κοινωνικές ισορροπίες: ενώ στις καρποσυλλεκτικές κοινωνίες υπήρχε μια σχετική ισότητα μεταξύ των φύλων (και ενίοτε μητριαρχικές δομές), η ανάγκη για σωματική ρώμη στο κυνήγι και αργότερα στη γεωργία ενίσχυσε την επικράτηση του ανδρικού φύλου.

Ενότητα 02

Από τη Γένεση της Γης στη Συγκρότηση των Πολιτισμών

Η Γεωλογική και Βιολογική Κοιτίδα

Η ιστορία του ανθρώπου δεν αποτελεί παρά ένα ελάχιστο

κλάσμα της ιστορίας του πλανήτη. Η Γη, με ηλικία **4,5 δισεκατομμυρίων ετών**, υπήρξε το σκηνικό μιας κολοσσιαίας γεωλογικής εξέλιξης, η οποία συνεχίζεται αδιάλειπτα έως σήμερα. Ο πλανήτης μας δεν είναι μια στατική οντότητα: οι ηπειρωτικές πλάκες κινούνται διαρκώς, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την **Παγγαία**, την εποχή που όλα τα εδάφη ήταν ενωμένα, προτού αποσχιστούν για να σχηματίσουν τις σημερινές ηπείρους. Ακόμα και σήμερα, τα Ιμαλάια αυξάνονται σε ύψος λόγω της πίεσης της ινδικής πλάκας, ενώ νησιά όπως η Κρήνη "ταξιδεύουν" γεωλογικά προς τον νότο.

Μέσα σε αυτό το δυναμικό περιβάλλον, η ζωή γεννήθηκε στο **νερό**, επιβεβαιώνοντας τις διαισθήσεις των Ίωνων φιλοσόφων. Ο άνθρωπος, ως μέρος της εξέλιξης των θηλαστικών, εμφανίστηκε ως "άνθρωπος" από ανθρωποειδή πριν από περίπου **4 εκατομμύρια χρόνια στην Αφρική**. Η σύγχρονη επιστήμη, μέσω της ανάλυσης του DNA που ολοκληρώθηκε το 2.000, επιβεβαιώνει την αφρικανική μας καταγωγή, αποδεικνύοντας ότι στον πυρήνα μας είμαστε όλοι "παιδιά της Αφρικής".

Η Μακρά Περίοδος του Νομαδισμού και η Διάπληση του Εγκεφάλου

Για το μεγαλύτερο μέρος της ύπαρξής του, ο άνθρωπος υπήρξε **νομάς, τροφосуλλέκτης και κυνηγός**. Αυτή η εκατομμυρίων ετών εμπειρία χάραξε στον ανθρώπινο εγκέφαλο "αταβιστικές καταγραφές", οι οποίες επηρεάζουν τη συμπεριφορά μας μέχρι σήμερα.

Η εξειδίκευση των φύλων προέκυψε ως ανάγκη επιβίωσης:

- **Ο Άνδρας-Κυνηγός:** Το κυνήγι απαιτούσε **στρατηγική και ομαδική συνεργασία**. Η ανάγκη να εντοπίζει το θήραμα σε μεγάλες αποστάσεις και να επιστρέφει στην ομάδα χωρίς την ύπαρξη σημάνσεων καλλιέργησε στον άνδρα μια ανώτερη **αίσθηση κατεύθυνσης**. Η λατρεία για τη στρατηγική (που σήμερα επιβιώνει σε δραστηριότητες όπως το ποδόσφαιρο ή το σκάκι) και η ροπή προς την έκθεση στον κίνδυνο έχουν τις ρίζες τους σε αυτή την περίοδο.

- **Η Γυναίκα-Συλλέκτης:** Οι γυναίκες, λόγω της ανατροφής των παιδιών και του παρατεταμένου θηλασμού, ήταν λιγότερο κινητικές και επικεντρώθηκαν στην τροφосуλλογή. Αυτή η εγγύτητα με τη γη και η συνεχής παρατήρηση του φυτικού κύκλου τις κατέστησε, κατά πάσα πιθανότητα, τις **πρωτουργούς της Γεωργικής Επανάστασης**.

Η Γεωργική Επανάσταση - Η Μεγάλη Τομή

Η μετάβαση από την τροφосуλλογή στη γεωργία θεωρείται η **μεγαλύτερη επανάσταση στην ιστορία του είδους μας**, καθώς σηματοδοτεί την έξοδο από τη "ζωική" δράση και την είσοδο στον καθαρά ανθρώπινο πολιτισμό. Η τομή αυτή τοποθετείται γύρω στο **15.000-12.000 π.Χ.**, αμέσως μετά την υποχώρηση των τελευταίων παγετώνων.

Κατά την περίοδο των παγετώνων (75.000-20.000 π.Χ.), η στάθμη των υδάτων ήταν πολύ χαμηλότερη, επιτρέποντας στον άνθρωπο να περάσει από την Ασία στην Αμερική μέσω του παγωμένου Βερίγγειου Πορθμού. Με την άνοδο της θερμοκρασίας, οι πάγοι έλιωσαν, η στάθμη της θάλασσας ανέβηκε κατά **140 μέτρα** και ο κόσμος βίωσε τον **Κατακλυσμό**. Αυτό το τραυματικό γεγονός καταγράφηκε στη συλλογική μνήμη όλων των λαών, από τους Σουμέριους (μύθος του Ζιουσουντρα) και τους Εβραίους (Νώε) έως τους Έλληνες (Δευκαλίων).

Η γεωργία δεν εμφανίστηκε σε ένα μόνο σημείο, αλλά σε διάφορες εύκρατες ζώνες του πλανήτη:

1. **Εύφορη Ημισέληνος (Μεσοποταμία, Αίγυπτος):** Η περιοχή των δημητριακών (κριθάρι, σιτάρι).
2. **Κίνα:** Η ζώνη του ρυζιού και του κεχριού γύρω από τον Κίτρινο Ποταμό.
3. **Ινδία:** Η κοιλάδα του Ινδού ποταμού.
4. **Αμερική (Μεξικό, Γιουκατάν):** Η περιοχή του καλαμποκιού και της πατάτας.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το εύρημα στο **Γκιουμπεκλί Τεπέ** στη σημερινή Τουρκία, όπου ναοί τεράστιας κλίμακας από το **10.500 π.Χ.** ανατρέπουν τα δεδομένα μας, υποδηλώνοντας ότι η οργανωμένη κοινωνική ζωή και η γεωργία ίσως ξεκίνησαν πολύ νωρίτερα από όσο πιστεύαμε.

Από το Χωριό στο Κράτος και τη Διοίκηση

Η εγκατάσταση σε μόνιμους οικισμούς (χωριά) επέφερε ριζικές αλλαγές στην κοινωνική δομή. Για πρώτη φορά, ο άνθρωπος απέκτησε **ατομική ιδιοκτησία**, γεγονός που γέννησε την έννοια της κλοπής και την ανάγκη για νόμους.

Η ανάγκη διαχείρισης των πλεονασμάτων τροφής οδήγησε στη δημιουργία της **κεντρικής αποθήκης**. Επειδή οι γεωργοί

Συνέχεια στην 5η σελ.

Το Αγνάντιο της Αγίας Παρασκευής

Συνέχεια από τη σελ. 1

κάτω χωριό, είτε στον Απάνω Μαχαλά.

Εντυπωσιακό και μεγαλόπρεπο το άλσος που την περβάλλει και απ' όλους μας θεωρούνταν ιερό, απαράβιαστο και προστατευόμενο. Εντυπωσιακές ήταν και οι δυο υπερμεγέθεις και πολλών αιώνων βελανιδιές που βρίσκονταν πάνω από το δρόμο που περνάει σήμερα και μόνο οι μεγάλοι στην ηλικία τις θυμούνται.

Οι μεγαλύτεροι και κυρίως οι γυναίκες κάποιας ηλικίας περασμένης μας διάταξαν και μας συμβούλευαν με τον δικό τους τρόπο να μην ξεκλαρίζουμε τα δένδρα της Αγίας Παρασκευής μέχρι επάνω και τα καταστρέφουμε αλλά να κόβουμε τα κλωφούσια, όπως ο κουρέας τα γατσόμαλλα, για να παίρνουν αέρα τα δένδρα και να έχουμε και την ευχή της Αγίας Παρασκευής. Και εμείς, μικρά παιδιά τότε ακολουθούσαμε κατά γράμμα τις διατάξεις και τις ορμήνιες των μεγάλων και ξεκλαρίζαμε τα δένδρα ανάλογα.

Περιττό να πούμε ότι κανένας δεν τολμούσε να κόψει ιστάμενα δένδρα για καυσόξυλα, ακόμη και ξερά. Έτσι το άλσος ήταν πυκνό και εντυπωσιακό και μας χάριζε ίσκιο και δροσιά το καλοκαίρι.

Τον Αύγουστο μήνα γίνονταν σχεδόν καθημερινά λειτουργίες ή με τον Παπαλεωνίδα ή τον Παπασωτήρη και με μόνιμο ψάλλη τον Βαγγέλη Νασιάκο.

Μόλις ξυπνούσαμε το πρωί, κοιτούσαμε προς την Αγία Παρασκευή να δούμε εάν γινόταν λειτουργία και τρέχαμε να μάθουμε ποιος την έκανε και ποιοί παραβρίσκονταν σ' αυτή. Τα νέα τα μεταφέραμε αστραπιαία στους δικούς μας.

Τις γίδες με τις οποίες απασχολούμασταν καθημερινά το καλοκαίρι και είχαμε τη φροντίδα και μέριμνα αυτών τις οδηγούσαμε για βοσκή, εκτός της περιοχής του Κάτω Μαχαλά, γιατί εδώ υπήρχαν κήπια από τα οποία ζούσαμε και έπρεπε να τα προστατεύουμε με θρησκευτική ευλάβεια.

Για πότισμα, το μεσημέρι, τις πηγαίναμε πότε στο ρέμα του Μπαλάτ και πότε στο ρέμα του Τσαγκάρη, οπότε υποχρεωτικά περνούσαμε από το χώρο της Αγίας Παρασκευής. Εκεί, ενώ οι γίδες προσπαθούσαν να γεμίσουν τις κοιλιές τους με καθαρό και τρυφερό κλαδί, εμείς παίζαμε διάφορα παιχνίδια, κυνηγούσαμε βερβέρες στα δέντρα και νυχτερίδες στο νταβάνι της Αγίας Παρασκευής ή στήναμε τζιάκες για να πιάσουμε παχουλά τσουπια που έκαναν την εμφάνισή τους σε ξερά κλαδιά τον Αύγουστο μήνα.

Άλλοτε ψάχναμε για φωλιές κίσσας, τρυγώνας, κότσυφα και πολλές φορές μας τρώμαζαν τα φιδιά που πετάγονταν απειλητικά μέσα από τις κουφάλες των δένδρων.

Το απόγευμα, κατά κανόνα, τις γίδες τις βοσκούσαμε κοντά στην Αγία Παρασκευή. Υπήρχε φυσικά σοβαρός για μας λόγος. Και ο λόγος ήταν ότι περιμέναμε κάποιον από τους δικούς μας να μας φέρει σύκα και σταφύλια στις

καλάθες, καρπούζια και πεπόνια φορτωμένα στα ζώα.

Τόπος αναμονής, προσμονής και επαλήθευσης των πόθων μας ήταν το Αγνάντιο της Αγίας Παρασκευής το κέντρο, ομφαλός του κάτω Μαχαλά.

Το Αγνάντιο βρίσκεται ακριβώς μπροστά από το Άγιο Βήμα και πάνω από τον παλιό δρόμο που επικοινωνούσε με τη Ραχούλα. Σήμερα το Αγνάντιο το διακόπτει από τον ενιαίο χώρο της Εκκλησίας ο καινούριος δρόμος Ραχούλα - Παλιοζωγλόπι - Ίταμος.

Η τοποθεσία είναι μοναδική και υπέροχη. Η θέα είναι ατέλειωτη και φθάνει μέχρι το Πετροβούνι και το Θεσσαλικό κάμπο.

Από εκεί αγναντεύαμε μέχρι το πέτρινο γεφύρι στα κτίσματα και στο φιδίσιο δρόμο βλέπαμε ανθρώπους και ζώα να οδεύουν προς το Παλιοζωγλόπι. Άλλοι για τον Πάνω και άλλοι για τον Κάτω Μαχαλά. Τριχιά ο δρόμος από κόσμο να πηγαίνει ερχεται.

Η χαρά μας ήταν μεγάλη όταν από απόσταση διακρίναμε κάποιο δικό μας και τρέχαμε με ορμή να τον συναντήσουμε. Πολλές φορές την προσμονή την διαδέχονταν η απογοήτευση. Και τότε κάποια πονόψυχη γυναίκα μας έδινε δύο - τρία σύκα και ένα σταφύλι να μας παρηγορήσει.

Το βράδυ, στο Αγνάντιο, γίνονταν μάζωξη των μεγάλων με συζητήσεις και αφηγήσεις από τα περασμένα ενώ τα μικρά παιδιά αφογκράζονταν με προσοχή τα όσα έλεγαν εκείνοι για κλέφτες και επαναστάσεις και κυρίως για τον Α' και Β' Βαλκανικό Πόλεμο, τον Πρώτο Παγκόσμιο, για τη Μικρασιατική καταστροφή και για άλλα γεγονότα.

Στην παρέα παρόντες ο μπάμπια -Αριστείδης Κατσαρός, ο μπάμπια - Βασίλης Κωστίκας, ο πατέρας μου, ο μπάμπια - Γιάννης Γριβέλλας, ο μπάμπια - Κώστας Ντίνο, ο μπάμπια - Κώστας Κελεπούρης, ο μπάμπια Γιώργος Θέος, ο μπάμπια - Τάσιος Φέτσιος, ο Τάσιος Κατσαρός και πολλοί άλλοι οι οποίοι τύχαινε να βρίσκονται στο Παλιοζωγλόπι ή να τους φέρνει ο δρόμος απ' εκεί.

Στην παρέα συμμετείχε τακτικά και ο Γιάννης Κατσιούλας με τον Νίκο Ντίνο, τότε νεαροί στην ηλικία.

Χαρακτηριστικός τύπος της παρέας ήταν ο μπάμπια - Βασίλης με μόνιμο το τσιρότο στο ένα φρύδι, με την τραγιάσκα στο φαλακρό κεφάλι και στο χέρι το μπαστούνι και το κεχριμπαρένιο κομπολόγι. Στα νιάτα του ήταν ένας από τους πετυχημένους κρεοπάλες της Καρδίτσας.

Στον Κάτω Μαχαλά ανέβαινε νωρίς το καλοκαίρι για να περιποιείται τον κήπο του και κυρίως να βρίσκεται παρόν στα τρία πανηγύρια στα οποία έσφαξε αρκετές γίδες και προβατίνες.

Έσφαζε βέβαια και ενδιάμεσα τις Κυριακές από τις οποίες εξασφάλιζε κρέας και λίπος. Όταν μαγειρεύε η γυναίκα του Χρύσω, μοσχομύριζε ο Κάτω - Μαχαλάς. Ένας γεροδεμένος γάιδαρος αποτελούσε το μέσο συγκοινωνίας Παλιοζωγλόπι - Ραχούλα - Καρδίτσα.

Το αγαπημένο θέμα του ήταν ο Βαλκανικός πόλεμος και η μεγάλη τύχη που του χαμογέλασε. Σε μια από τις πολύνεκρες μάχες έπεσε πάνω σ' έναν Τούρκο αξιω-

ματικό ο οποίος ήταν ο Ταμίας του συντάγματος. Στην τσάντα του Ταμιά, που κρέμονταν στη σέλα του νεκρού του αλόγου βρέθηκε μια σεβαστή ποσότητα χρυσών τούρκικων λιρών.

Τις πήρες χωρίς να τον αντιληφθεί κανένας και τις έβαλε στο γυλιό του. Στάθηκε τυχερός και γύρισε ζωντανός μετά τη λήξη του πολέμου. Με τις λίρες αυτές αγόρασε ακίνητα, άνοιξε κρεοπωλείο κι έγινε ένας μεγαλοοικοκύρης στην Καρδίτσα.

Ο μπάμπια - Αριστείδης ήταν και αυτός από τους τακτικούς της παρέας των μεγάλων. Διέθετε ένα μεγάλο αφηγηματικό ταλέντο. Διηγούνταν παραστατικά κι έκανε εμάς τους μικρούς τότε να τον ακούμε με ανοιχτό το στόμα. Αλλά και οι μεγάλοι τον πρόσεχαν και τον άκουγαν με προσοχή.

Μας μολόγαγε για το Μπιζάνι, τα πολλά χιόνια της χρονιάς εκείνης, τις ατέλειωτες κακουχίες και την θριαμβευτική είσοδο των Ελληνικών δυνάμεων στα Γιάννινα. Επίσης για τις μάχες που έλαβε μέρος στον Α' και Β' Βαλκανικό πόλεμο, στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, καθώς και για τη Μικρασιατική εκστρατεία.

Πάνω από δέκα χρόνια στρατιώτης με τον Γκρα στο χέρι και το γυλιό στην πλάτη.

Άλλοι διηγούνταν για την απόβαση στην Σμύρνη, για το Εσκή - Σεχίρ για τον Σαγγάριο Ποταμό, την Αλμυρή Έρημο τα υψώματα της Άγκυρας, την καταστροφή της Σμύρνης, και τους εκατοντάδες χιλιάδες πρόσφυγες.

Και όταν η συζήτηση έφτανε στο τέλος και αναζητούσαν τους αίτιους της Μικρασιατικής καταστροφής, από κοινού, έβγαζαν το συμπέρασμα ότι το κύριο βάρος το φέρνουν οι Αγγλογάλλοι με την αλλοπρόσαλλη πολιτική τους. Μάλιστα, ένας από τους μεγάλους της παρέας έβριζε την Αγγλία με βαριές και ακατονόμαστες φράσεις.

Εμένα τότε, μικρό παιδί μου φαινόταν υπερβολικοί και άδικοι οι χαρακτηρισμοί αυτοί.

Αργότερα διαπίστωση ποσό δίκαιο είχαν αυτοί οι άνθρωποι που έζησαν στο πετσί τους όλες αυτές τις ρουφιανές και ραδιουργίες των μεγάλων που ανάλογα με το συμφέρον τους υποστήριζαν άλλοτε την Ελλάδα και άλλοτε την Τουρκία.

Οι συζητήσεις ήταν ατέλειωτες. Άλλα βράδια το λόγο είχαν όσοι έζησαν στην Αμερική και άλλοι διηγούνταν περιπέτειες με κλέφτες της εποχής εκείνης ή άλλα δραματικά και ενδιαφέροντα γεγονότα.

Κάποτε οι διηγήσεις και οι συζητήσεις έπαιρναν, κατ' ανάγκη, ένα τέλος και καιρός ήταν να επιστρέψουμε στις καλύβες.

Το φεγγάρι που πρόβαλε από την κορυφή της Μπλίτσας μας φώτιζε το δρόμο της επιστροφής. Στο δρόμο μας συνόδευε το λάλημα του Γκιώνη.

Το φοβερό εξάντλημα της ημέρας και η φρέσκια μωρωδιά της μπάτσας γρήγορα μας έφερνε στα βλέφαρά μας τον γλυκό ύπνο.

Αξέχαστο Παλιοζωγλόπι!

ΜΙΚΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΜΕΓΑΛΟ ΚΟΣΜΟ

Συνέχεια από τη σελ. 4

ήταν "ήμεροι" και ευάλωτοι στις επιθέσεις των σκληραγωγημένων κυνηγών, χρειάστηκαν φύλακες για να προστατεύουν την αποθήκη. Έτσι εμφανίστηκαν:

• **Οι πρώτοι Δημόσιοι Υπάλληλοι:** Άνδρες που αποσπάστηκαν από την παραγωγή για να φυλάνε την αποθήκη ή να κατασκευάζουν οχυρωματικά έργα.

• **Ο πρώτος Φόρος:** Η ποσότητα τροφής που έδινε ο γεωργός για να συντηρεί αυτούς που προσέφεραν υπηρεσίες στην κοινότητα.

Η ανάγκη για μεγάλης κλίμακας αρδευτικά έργα (κανάλια) στα μεγάλα ποτάμια (Νείλο, Τίγρη, Εφράτη) απαιτούσε συντονισμό χιλιάδων ανθρώπων. Αυτή η ανάγκη γέννησε το Κράτος και τον αρχαιότερο πολιτικό θεσμό της γης: τον Βασιλέα. Ο Βασιλιάς ήταν ο ανώτατος συντονιστής, πλαισιωμένος από "υπουργούς" υπεύθυνους για τα κανάλια, τους φόρους και τον στρατό.

Η Γέννηση της Γραφής και του Λογισμού

Η γραφή δεν γεννήθηκε από την ανάγκη για ποίηση, αλλά από την ανάγκη για λογιστική καταγραφή. Οι πρώτοι λογιστές στην ιστορία ήταν οι γραφείς των Σουμερίων και των Αιγυπτίων

(περίπου το 3.400 π.Χ.), οι οποίοι έπρεπε να καταγράφουν με ακρίβεια ποιος έφερε τι στην αποθήκη, ώστε να αποφεύγονται οι κοινωνικές συγκρούσεις.

Με την πάροδο του χρόνου, η γραφή χρησιμοποιήθηκε για την καταγραφή:

- Νόμων:** Όπως ο Κώδικας του Χαμουραμί (1700 π.Χ.), ο οποίος προέβλεπε αυστηρές ποινές για την κλοπή.
- Δικαστικών Αποφάσεων:** Ήδη από το 2300 π.Χ. στο Ιράκ συναντάμε δίκες με δικαστές και μάρτυρες, καθώς και την πρώτη καταγεγραμμένη χρήση της λέξης "ελευθερία".
- Λογοτεχνίας:** Το Έπος του Γκιλγκαμές (3000 π.Χ.) αποτελεί το αρχαιότερο λογοτεχνικό έργο, περιλαμβάνοντας μοτίβα που συναντάμε χιλιάδες χρόνια μετά στην Αγία Γραφή και την Οδύσεια, όπως ο Παράδεισος, η δημιουργία του ανθρώπου από πηλό και ο Κατακλυσμός.

Η Οργάνωση του Χρόνου και τα Μαθηματικά

Ο γεωργός, αντίθετα με τον νομάδα, έπρεπε να γνωρίζει με ακρίβεια τις εποχές για να σπείρει και να θερίσει. Αυτό οδήγησε στην παρατήρηση των ουράνιων σωμάτων:

• **Σεληνικό Έτος:** Βασισμένο στις φάσεις της Σελήνης (12 κύκλοι των 29,5 ημερών), το οποίο όμως υπολείπεται κατά 11 ημέρες από τον ηλιακό κύκλο.

• **Ηλιακό Έτος:** Οι Αιγύπτιοι, παρατηρώντας τον Σείριο και τις πλημμύρες του Νείλου, κατάφεραν ήδη από το 3000 π.Χ. να μετρήσουν τον χρόνο σε **365 ημέρες και 6 ώρες**.

Οι Σουμεριοί και οι Βαβυλώνιοι υιοθέτησαν το **εξαδικό σύστημα** αρίθμησης (με βάση το 6), το οποίο επιβιώνει μέχρι σήμερα στον τρόπο που μετράμε τον χρόνο (60 λεπτά, 24 ώρες) και τις μοίρες του κύκλου (360). Ακόμα και η συνήθεια να πωλούνται τα αυγά σε εξάδες ή δωδεκάδες είναι ένα επιβίωμα των βαβυλωνιακών μαθηματικών στην καθημερινότητά μας.

Επίλογος: Η Νοσταλγία του "Χαμένου Παραδείσου"

Η ιστορία του ανθρώπου είναι μια πορεία συνεχούς πολυπλοκότητας. Η μετάβαση στη γεωργία, αν και προσέφερε επάρκεια τροφής, συνοδεύτηκε από την απώλεια της ανέμελης νομαδικής ζωής, τις ασθένειες που γεννά ο συνωστισμός και το βάρος της κοινωνικής ιεραρχίας. Αυτή η **νοσταλγία** για την εποχή της τροφοσυλλογής αποτυπώθηκε στους μύθους για τον **"Χαμένο Παράδεισο"**, όπου ο άνθρωπος δεν χρειαζόταν να δουλεύει τη γη **"με τον ιδρώτα του προσώπου του"**. Ωστόσο, η επιστροφή είναι αδύνατη. Ο άνθρωπος είναι πλέον ένα ον πολιτισμένο, οργανωμένο και ιστορικό, που συνεχίζει να αναζητά τη θέση του στον "μπλε πλανήτη" μέσα από τη γνώση του παρελθόντος του.

Συμμαχία για να σώσουν τα πλατάνια

"...Η διατήρηση του ανατολικού πλατάνου δεν αφορά μόνο την προστασία ενός δέντρου, αλλά την προστασία ενός ολόκληρου τοπίου, της βιοποικιλότητας, της πολιτιστικής κληρονομιάς και της κοινωνικής ταυτότητας των περιοχών όπου αυτά ευδοκούν" επιστημάνθηκε κατά τη επιστημονική ημερίδα με θέμα "Μεταχρωματικό έλκος πλατάνων. Επιπτώσεις στα δασικά οικοσυστήματα και το τοπίο", που πραγματοποιήθηκε στις 9/10 στην αίθουσα του Περιφερειακού Συμβουλίου Θεσσαλίας.

Η εκδήλωση που διεξήχθη με μεγάλη επιτυχία και εξήχθησαν πολύτιμα συμπεράσματα, συγκέντρωσε επιστήμονες, δασολόγους, περιβαλλοντολόγους και εκπροσώπους των τοπικών αρχών, με στόχο την παρουσίαση των τελευταίων δεδομένων για την ασθένεια που πλήττει τα πλατάνια και τις επιπτώσεις της σε οικοσυστήματα και κοινωνίες. Η ημερίδα ξεκίνησε με χαιρετισμούς από εκπροσώπους της Περιφέρειας Θεσσαλίας και τοπικών φορέων, που υπογράμμισαν τη

σημασία της προστασίας των πλατανιών ως στοιχείου φυσικής κληρονομιάς και ως πυλώνα των τοπικών κοινοτήτων.

Τον κύκλο των ομιλιών άνοιξε ο δασολόγος και περιβαλλοντολόγος Ιωάννης Παππάς (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας Π.Ε. Λάρισας, Περιφέρεια Θεσσαλίας), που παρουσίασε το θέμα "Ανάδειξη των Οικοσυστημικών Υπηρεσιών που προσφέρουν τα πλατανοδάση της Ελλάδας και σύγχρονες μέθοδοι έγκυρης Ανίχνευσης της ασθένειας του Μεταχρωματικού Έλκους".

Ο κ. Παππάς τόνισε τη σημαντική οικολογική αξία των πλατανιών, αναλύοντας τις υπηρεσίες που προσφέρουν τα πλατανοδάση, όπως η διατήρηση της βιοποικιλότητας, η προστασία των παραποτάμιων περιοχών και η αισθητική αξία για τους κατοίκους. Παρουσίασε, επίσης, σύγχρονες μεθόδους διάγνωσης της νόσου, οι οποίες επιτρέπουν την έγκαιρη ανίχνευση και τη λήψη προληπτικών μέτρων.

Ακολούθησε η ομιλία της δασοπόνου Νικολέτας Γ. Σουλίδη (υποψήφια διδάκτωρ Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός "Δήμητρα"), με θέμα "Το μεταχρωματικό έλκος του πλατάνου, συνοπτική παρουσίαση της ασθένειας και της διαχείρισής αυτής στον ελλαδικό χώρο".

Ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσίασε η ομιλία του Γιάννη Ελαφρόπουλου, μέλους της επιστημονικής ομάδας IGEM Ioannina 2024, με τίτλο "Η συνθετική βιολογία για τη θεραπεία του μεταχρωματικού έλκους των πλατάνων". Ο κ. Ελαφρόπουλος ανέλυσε τις καινοτόμες προσεγγίσεις της ομάδας για την ανάπτυξη ασφαλών

θεραπειών, εστιάζοντας στην προστασία τόσο του περιβάλλοντος όσο και των ίδιων των δέντρων. Όπως τόνισε, "οι δοκιμές βασίζονται σε εκτενή βιβλιογραφική έρευνα και εργαστηριακές μελέτες, χωρίς να εφαρμόζονται σε φυσικές περιοχές πριν την πλήρη αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους. Η προσέγγιση αυτή, όπως εξήγησε, επιδιώκει να προστατεύσει τα οικοσυστήματα από την ανεξέλεγκτη εξάπλωση του μύκητα, ενώ ταυτόχρονα επιτρέπει τη διατήρηση των πολιτιστικών και αισθητικών αξιών των πλατανιών".

Η δασολόγος Ζωή Φτίκα, Γενική Διευθύντρια Δασών Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, ανέπτυξε το θέμα "Ο ρόλος των δασικών υπηρεσιών και των τοπικών φορέων στη διαχείριση και την πρόληψη" και τόνισε τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ επιστημόνων, τοπικών αρχών και πολιτών, προκειμένου να διατηρηθούν οι δασικές εκτάσεις και να περιοριστεί η εξάπλωση του μεταχρωματικού έλκους".

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίασε η ομιλία του Ζήση Αργυρόπουλου, χημικού και περιβαλλοντολόγου, με θέμα "Ανατολικός πλάτανος: Ελληνικό τοπίο, αξία ύπαρξης, παράδοση", όπου ανέδειξε τον ανατολικό πλάτανο ως στοιχείο πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, αναφερόμενος στην ιστορική και λογοτεχνική παρουσία του από την αρχαιότητα έως σήμερα.

Εστίασε στις περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της απώλειας των πλατανιών, τόνισε τον ρόλο τους στην αισθητική ανάδειξη του τοπίου, στη σταθερότητα των οικοσυστημάτων και στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, καθώς και την ψυχολογική αξία τους για τις τοπικές κοινωνίες.

Η ημερίδα ολοκληρώθηκε με συζήτηση και ερωτήσεις από τους συμμετέχοντες, οι οποίες επικεντρώθηκαν κυρίως στις πρακτικές διαχειρίσεις του μεταχρωματικού έλκους και στις δυνατότητες αποκατάστασης των πληγείσων περιοχών, καθώς και στη σύνδεση της επιστημονικής γνώσης με την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η ανάγκη για στρατηγικό σχέδιο διάσωσης των πλατανιών, όπως υπογράμμισαν οι ομιλητές, καθίσταται πλέον επιτακτική, ιδιαίτερα μετά τα πρόσφατα ακραία καιρικά φαινόμενα που επηρέασαν σημαντικά τις περιοχές της Θεσσαλίας. Το συμπέρασμα της ημερίδας είναι σαφές: Η διατήρηση του ανατολικού πλατάνου δεν αφορά μόνο την προστασία ενός δέντρου, αλλά την προστασία ενός ολόκληρου τοπίου, της βιοποικιλότητας, της πολιτιστικής κληρονομιάς και της κοινωνικής ταυτότητας των περιοχών όπου αυτά ευδοκούν.

(από το διαδίκτυο)

Οδοιπορικό στον Ίταμο

Γλυκοχάραμα, μ' αραχιασμένες μνήμες συντροφιά,
το μονοπάτι τ' ανηφορικό, το κακοτράχαλο περπάτησα.
Μικρά, δυσδιάκριτα διαμάντια στα φτερόκλωνα,
η νύχτα με φιλά τα στόλισε.
Μαύρη βολίδα ο κότσυφας
τρυπά σφυρίζοντας το σκοτεινό το δάσος.
Στο ξέφωτο, να ξανασάνω, στάθηκα.
Κολλούν τα πόδια στη βρεγμένη γη,
μα η ψυχή αδάμαστη, τα ύψη αναμετρά.
Τ' άσπρα σπιτάκια κάτω, τ' αφάνισε ο ελατιάς.
Στη θέση τους κόκκινες πινελιές, στο απέραντο πράσινο.

Στου Ρούπ' τη λάκα αντάμωσα τ' αυγερινού τη λάμψη.
Στο Πετροβούνι είχε στηθεί και με θωρούσε απορημένος.
Αμάχη με τον ήλιο έβαλα,
ποιος πρώτος θα διαβεί στα κορφοβούνια,
πάνω στην Τσιούκα την ψηλή.
Ο ιδρώτας λούζει το κορμί, λυγούν τα πόδια,
μα η ψυχή ολόρθη τραβάει την ανηφόρα.

Θρονιάστηκα στην πιο ψηλή κοτρώνα
και το Δία, τον Ολύμπιο, με προπέτεια
προκάλεσα να μετρηθούμε.
Μ' απάντησε, μ' ένα πλατύ χαμόγελο
της ανατολής ο δίσκος, ο λαμπρός.

Το μάτι γοργοτάξιδο ταξίδεψε
σ' ανατολή και δύση, σε νότο και βοριά.
Πρώτα ψηλά, στα σύννεφα, τ' αμόλευτα,
τ' άπιαστα από βέβηλο ανθρώπου χέρι.
Κι ύστερα στις βουνοκορφές και στις ραχούλες,
στις ζίγρες και στις ρεματιές,
που τραγουδούν τα γάργαρα, κρουστάλλινα νερά,
πηδώντας και χορεύοντας με βότσαλα και πέτρες.

Είδα τον κόσμο ανάδρομα, πώς ήταν στα παλιά:
Στην πιο ψηλή κορφούλα νεράιδες λυγερόκορμες εστήσανε χορό
κι άλλες τον ήλιο γνέθανε στην αστραπή της ρόκα,
πέπλα να φάνουν μαγικά, ως συνηθίζουν τα ξωθιά.
Είδα στου Ίταμου τη βρύση, την κοσμοξακουστή
Δόλοπες γυμνοπόδαρους και τραγοφορεμένους,
από το κούρσος να γυρνούνε διψασμένοι.

Κάτω στον κάμπο λάμπουν οι λαμπρές οι πανοπλίες.
Μακεδόνες και Ρωμαίοι κονταροχτυπιούνται
και πίσωθ' τους Βυζαντινοί και Φράγκοι, Σέρβοι, Αρβανίτες,
Βούλγαροι κι Αγαρινοί - του Θεού η μάστιγα-
τη δίψα τους για κούρσος και για αίμα
στης μάνας Θεσσαλίας το κορμί, να κορέσουν προσπαθούμε.

Είδα στην Κούλια τους Κατσαντωναίους:
Δώδεκα σούβλες στη σειρά
και τα κλεφτόπουλα να ρίχνουν το λιθάρι.
Μα ποιοι είν' οι δυο που κάθονται παράμερα στον ήλιο;
Σαν έβαλα το χέρι αντηλιά,
τον άντρα τον πελώριο, το Δίπλα θώρησα,
με λόγια ζυγιασμένα, γνωστικά,
να ορμηγνέυει τον αητό, τον Κατσαντώνη.

Στα Δέντρα, στο Ζωγλόπι, τ' άτια τ' αφιά
τις πέτρες με τα πέταλα αλωνίζω
και ξεφλουδίζουν με τα δόντια τους κορμούς.
Κλέφτες ένα γύρο συντροφιάς, καπνίζουν γλυκοπίνου,
το δόλιο το κορμί στον ήλιο ξαποσταίνουν.
Κι ανάμεσά τους με μάτι αετίσιο, τρομερός
της καλογριάς ο γιος.

Λάμπρος Γριβέλλας

"Αρχή σοφίας η των ονομάτων επίσκεψις" έγραψε ο αρχαίος ρήτορας Αντισθένης. Η ρήση του Αντισθένη, με λίγα λόγια, σημαίνει πως, για να γίνει κανείς σοφός, πρέπει πρώτα να εξετάζει από όλες

τις πλευρές το αντικείμενο που διαπραγματεύεται και κατόπιν να βγάζει συμπεράσματα. Παράδειγμα: στον τίτλο της επικεφαλίδας μας η κυρίαρχη λέξη είναι "ο πολιτισμός".

Ας επικεντρωθούμε σ' αυτό τι σημαίνει πολιτισμός; Θα δώσουμε μια απλή και κατανοητή απάντηση. Πολιτισμός είναι το διαχρονικό σύνολο των ειρηνικών επιτευγμάτων ενός λαού -η λέξη αναφέρεται στην αρχαία πόλη (πόλη-πολιτισμός). Τον πολιτισμό ενός λαού μπορούμε να τον διακρίνουμε σε πνευματικό πολιτισμό και πρακτικό πολιτισμό.

Ο πνευματικός πολιτισμός δημιουργείται μέσα από την Παιδεία και Παιδεία σημαίνει κυρίως Εκπαίδευση. Λόγω δυσμενών περιστάσεων (τεσσάρων αιώνων τουρκική κατοχή, πόλεμοι, επιδημίες, φτώχεια), η εκπαίδευση στον τόπο μας μόλις στις αρχές του 20ου αιώνα κατόρθωσε να συμπεριλάβει το 60% του πληθυσμού και, αν μιλούμε για τ' Άγραφα και το θεσσαλικό κάμπο, αυτό συνέβη πολύ αργότερα.

Στο Ζωγλόπι επίσημο σχολείο ιδρύθηκε το 1882, έχουμε όμως αποδείξεις ότι και πριν από την προσάρτηση της Θεσσαλίας λειτουργήσε σχολείο σε μισθωμένο διδασκάλιο και με μισθωμένο δάσκαλο από τους γονείς ή από την κοινότητα. Έχουμε επίσης αποδείξεις ότι και κατά τους προηγούμενους αιώνες υπήρχαν εγγράμματοι άνθρωποι στο Ζωγλόπι. Αυτό προκύπτει από συμβόλαια, συμφωνητικά, προικοσύμφωνα κ. ά. έγγραφα που διασώθηκαν. Υποθέτουμε ότι οι άνθρωποι εκείνοι έμαθαν γραφή και ανάγνωση κυρίως από ιερωμένους σε μοναστήρια ή και μεταξύ τους, ο ένας από τον άλλο. Κάποιοι συγχωριανός έμαθε γραφή και ανάγνωση στη φυλακή και, όταν αποφυλακίστηκε, προσπαθούσε να διαφωτίσει τους συγχωριανούς του, αλλά εκείνοι τον λοιδορούσαν.

Από το 1830 και εξής αρκετοί Ζωγλοπίτες οι οποίοι είχαν την οικονομική δυνατότητα έστειλαν τα παιδιά τους να σπουδάσουν στην ελεύθερη Ελλάδα (κυρίως Λαμία), αλλά και σε σχολές που λειτουργούσαν στην τουρκοκρατούμενη Ελλάδα (Τρίκαλα). Στο γυμνάσιο της Λαμίας σπούδασε ο μετέπειτα βουλευτής Κωστάκης Ζωγλοπίτης και τρεις ή τέσσερις Κουκορκαίοι και άλλοι συγγενείς τους, οι Αλεξανδραίοι και οι Σαραφαίοι, ενώ στη "Σχολή της Τρίκκης" βρέθηκε εγγεγραμμένος κάποιος Γεώργιος Ζωγλοπίτης, μικρότερος αδελφός των Πάνου και Κωστάκη. Για την ιστορία γράφουμε ότι ο εν λόγω Γ.Ζ. δολοφονήθηκε από τούρκο αξιωματικό στην Καστανιά, όπου υπηρετούσε ως γραμματέας του Υγειονομείου, κατά το επαναστατικό κίνημα του 1866.

Τα παραπάνω δεν σημαίνουν πως όσοι δεν γνώριζαν γράμματα θεωρούνταν απολίτιστοι, διότι ο πολιτισμός ενός τόπου δημιουργείται με πολλούς τρόπους: με ταξιδευτές που έρχονται από άλλους πιο πολιτισμένους τόπους, με μετανάστες που επαναπατρίζονται, με υπαλλήλους κλπ. Όλοι εκείνοι μετέφεραν στις αποσκευές τους και κάποια στοιχεία του πολιτισμού που δέχτηκαν από άλλους χώρους. Έτσι γίνεται η πολιτισμική ώσμωση (ο πολιτισμός εισχωρεί από τον ένα στον άλλο και καθένας δίνει και δέχεται κάποια πολιτισμικά στοιχεία).

Ας μεταφερθούμε τώρα στο άλλο σκέλος του πολιτισμού. Στον πρακτικό πολιτισμό. Ότι γράψαμε στην προηγούμενη παράγραφο για τη μετάδοση του πνευματικού πολιτισμού, ισχύει και για τον πρακτικό πολιτισμό, ο οποίος αφορά στην κατοικία, στα είδη υγιεινής, στις καλλιεργητικές μεθόδους, στα εργαλεία κ. ά. Οι χωριανοί μας ήταν ανέκαθεν άνθρωποι εργατικοί, φιλότιμοι, φιλοπρόοδοι και κυρίως παρατηρητικοί. Ό, τι έβλεπαν στο γείτονά τους ήθελαν να το κατακτήσουν. Εκείνο που τους εμποδίζε ήταν η φτώχεια. Η γη λίγη και άνυδρη, η μισθωτή εργασία ανύπαρκτη, προσπαθούσαν να τα φέρουν βόλτα εργαζόμενοι μέρα νύχτα, σε ότι καθένας μπορούσε. Άλλος έκανε τον χασάπη (Βασίλης Κωστίκας, Στέργιος Τσιάκης Χρήστος Τσούτσουρας κ. ά.), οι πιο πολλοί το μαραγκό, άλλοι τους οικοδόμους, άλλος τον ξυλογλύπτη και οι πιο πολλοί μικροπωλητές των προϊόντων που παρήγαν.

Όλοι φιλοδοξούσαν να κατασκευάσουν μια λειτουργική κατοικία, με κουζίνα, λουτρό, σάλα, ξενώνα, αλλά, εκτός από το οικονομικό πρόβλημα, δεν υπήρχε και το κίνητρο. Και το κίνητρο ήταν κάποιος τολμηρός πρωτοπόρος που θα αφηφούσε το φθόνο, τα σκώμματα και την κατακραυγή του πλήθους. Ακόμα και το αρχοντικό των Ζωγλοπιταίων, το οποίο επισκέφτηκα λίγο πριν το κατεδαφίσουν -χωρίς να θυμάμαι για πιο λόγο το

Ο πολιτισμός που μας παραδόθηκε

Του Λάμπρου Α. Γριβέλλα

Παπαδημητριάων στο Αηδονοχώρι στο οποίο και φιλοξενήθηκα επί αρκετούς μήνες. Άλλωστε και οι Ζωγλοπίτες μετανάστες που επέστρεψαν από την Αμερική δεν έχτισαν κάποιες αξιόλογες κατοικίες στο χωριό μας, όπως έκαμαν Ευρυτάνες μετανάστες, ώστε ν' αποτελούν υπόδειγμα και κίνητρο για τους υπόλοιπους κατοίκους.

Για όλα χρειάζεται κίνητρο. Κάποιος πρέπει να κάμει την αρχή για να ακολουθήσουν και οι άλλοι και αυτός ο κάποιος δεν βρίσκεται εύκολα. Το εμπόδιο είναι ο φόβος ότι θα γίνει περίεργος και στόχος των συγχωριανών του, διότι χαλάει την παλιά τάξη, στην οποία οι απομονωμένες κοινωνίες ήταν πεισματικά προσκολλημένες.

Εδώ ταιριάζει ένα ζωντανό παράδειγμα. Ήμουν νεαρός δάσκαλος σ' ένα μικρό ορεινό χωριό. Στο ψηλότερο μέρος του χωριού πριν από πολλά χρόνια είχε ανασκαφεί ένας αρχαίος τάφος και οι τεράστιοι ογκόλιθοι είχαν εναποτεθεί περιμετρικά. Εκεί, με τον καιρό, φύτεψαν αγριουσικιές οι οποίες κάλυψαν το χώρο. Ο χώρος εκείνος χρησιμοποιούνταν πλέον ως μόνιμο αποχωρητήριο του χωριού. Καθένας που είχε την ανάγκη του ανηφόριζε και καταλάμβανε θέση ανάμεσα στις συκιές. Περιέργος, ρώτησα και έμαθα την ιστορία.

Είχα αναπτύξει καλές σχέσεις με τον πρόεδρο της σχολικής εφορείας και μια μέρα του είπα:

-Δεν ντρέπεσαι να στέλνεις κορίτσι της παντριάς στο λόφο με τις συκιές;

-Και τι να κάμω, δάσκαλε;

-Να χτίσεις ένα αποχωρητήριο στο σπίτι σου, του απάντησα.

-Όι! δάσκαλε, θα με χάσει ο κόσμος γελώντας!

-Κάμε το εσύ και δεις πως θα ακολουθήσουν και άλλοι, του είπα.

Με τα πολλά, το έκαμε το αποχωρητήριο με φούρκες και πλοκό, στην άλλη άκρη του οικοπέδου, που θα χρειαζόταν ...ποδήλατο για να φτάσεις εγκαίρως ως εκεί!

Το ευχάριστο ήταν ότι ο λόγος μου ήταν προφητικός. Σε λίγον καιρό, σχεδόν όλο το χωριό έκαμε αποχωρητήρια. Έτσι γίνεται με όλους τους νεοτερισμούς: με τα εργαλεία, με τους σπόρους, με τις καλλιέργειες κλπ.

Και ερχόμαστε στο σήμερα. Το σήμερα με το χθες έχει τεράστιες διαφορές τόσο προς το καλύτερο όσο και προς το χειρότερο. Το καλύτερο είναι ότι το απομονωμένο παλιό Ζωγλόπι, σήμερα ανοίχτηκε στον πολιτισμό. Ο πολιτισμός είναι σαν την ομίχλη. Το ανάλαφρο αεράκι τη μεταφέρει σιγά σιγά και απλώνεται παντού. Το μεταφορικό του μέσο είναι οι νέοι του χωριού, που σήμερα σπάνια θα βρεις κάποιον που να μην τελειώσε το γυμνάσιο. Όλοι αυτοί είτε σπουδάζουν κάποια επιστήμη είτε ασκούν πρακτικά επαγγέλματα, έρχονται σε επαφή με τον πολιτισμό, τον οποίο μεταφυτεύουν και στο χωριό. Μεταφορικό του μέσο είναι και ο δρόμος. Μεγάλο πολιτισμικό κίνητρο ο δρόμος. Εκείνος μεταφέρει στο χωριό τον έξω, τον "θύραθεν" πολιτισμό, μέσω των ανθρώπων που επισκέπτονται το χωριό. Τεράστια πολιτισμικά στοιχεία είναι ακόμη ο ηλεκτρισμός και η μεταφορά πόσιμου νερού στα σπίτια του χωριού. Μαζί τους έφεραν το ηλεκτρικό ψυγείο και τις άλλες ηλεκτρικές συσκευές, το μπάνιο και την καθαριότητα που βελτίωσαν τον τρόπο διατροφής και υγιεινής των κατοίκων. Μόνιμη πληγή του χωριού μας διαχρονικά ήταν η έλλειψη νερού. Όταν ήρθε το νερό, το χωριό ανάσανε! Ήμουν έφηβος τότε και το έζησα από κοντά. Και καταλήγουμε με τα δυσάρεστα.

Όπως όλα τα χρήσιμα στη ζωή, έτσι και ο πολιτισμός, για να κάμει ευτυχισμένους τους ανθρώπους χρειάζεται καλή διαχείριση. Δυστυχώς, η ζωή μας εμποροποιήθηκε. Τα πάντα γύρω μας προπαγανδίζουν την κατανάλωση. Πουλήσαμε παλιότερα το μουλάρι και αγοράσαμε αγροτικό αυτοκίνητο. Αγόρασε ο γείτονας κούρσα, και πώς να κυκλοφορήσουμε εμείς με το αγροτικό! Αγόρασε και κούρσα και πάει λέγοντας... Κι εκεί που περιμέναμε ο πολιτισμός να καλυτερέψει τη ζωή μας, να μας ξεκουράσει, τώρα αναγκαζόμαστε να δουλεύουμε πολύ περισσότερο από πριν για να ικανοποιούμε τις ανάγκες μας που όλο και αυξάνονται και τελειωμό δεν έχουν. Είμαστε κουρασμένοι, νευρικοί κι απότομοι στους συνανθρώπους μας, μέσα και έξω από την οικογένεια και το πράγμα όλο και χειροτερεύει...

Και δεν θ' αλλάξει τίποτε, αν καθένας μας δεν προσπαθήσει μόνος του να βάλει τάξη στη ζωή του, να ιεραρχήσει τις ανάγκες του, για να τον μιμηθούν και οι άλλοι.

Λαϊκή βιογραφία (συνέντευξη με τον παππού)

Πες μου για τα βράδια στο χωριό.

"Τα βράδια ήταν ήσυχα και γεμάτα ζεστασιά. Καθόμασταν γύρω από τη φωτιά. Η μάνα έπλεκε, ο πατέρας κάπνιζε. Εμείς ακούγαμε ιστορίες για παλιά, για τον πόλεμο. Όταν κουραζόμασταν, ξαπλώναμε στα στρώματα που τα έστρωνε η μάνα μας με προσοχή. Έξω είχε βαθύ σκοτάδι. Καμιά φορά ακουγόταν το γάβγισμα κάποιου σκύλου. Όλα ήταν ήρεμα. Σήμερα, αν κλείσεις την τηλεόραση, οι άνθρωποι νιώθουν άβολα στη σιωπή. Τότε η σιωπή ήταν κομμάτι της ζωής μας."

Ποια είναι η πιο δυνατή εικόνα που έχεις κρατήσει από τα νιάτα σου;

"Η πιο δυνατή εικόνα είναι ένα καλοκαιρινό απόγευμα, όταν γυρίζαμε με τον πατέρα μου από το αμπεΣλι. Ο

ήλιος έπεφτε πίσω απ' το βουνό, κι όλα έπαιρναν ένα χρυσαφί χρώμα. Ο πατέρας μου βάδιζε μπροστά με τον τρουβά στον ώμο και εγώ πίσω, κουρασμένος αλλά ευχαριστημένος. Εκείνη τη στιγμή ένιωσα πως ανήκω κάπου, πως έχω ρίζες. Αυτή η αίσθηση με κράτησε όλη μου τη ζωή. Όσο κι αν αλλάζουν τα πράγματα, αν έχεις μια τέτοια μνήμη, δεν χάνεσαι!"

Τι εύχεσαι για το μέλλον του παιδιού σου και των εγγονιών σου;

"Εύχομαι να έχουν υγεία, γιατί χωρίς αυτήν όλα πάνε χαμένα. Να έχουν δουλειά που να τους τιμά και να είναι άνθρωποι που να τους σέβονται. Να μη χάσουν την ανθρωπιά τους και να θυμούνται πως οι ρίζες τους είναι από ανθρώπους που αγωνίστηκαν με τα χέρια τους. Κι όταν έρθουν δύσκολες στιγμές - γιατί πάντα έρχονται - να ξέρουν πως όλα περνούν, αρκεί να έχεις πίστη και υπομονή."

Τι σημαίνει για σένα ο σεβασμός;

"Σεβασμός είναι να στέκεσαι απέναντι στον άλλο και να τον κοιτάς στα μάτια χωρίς ντροπή. Είναι να ξέρεις πως δεν αδικήσες κανέναν. Είναι να μιλάς με ευγένεια, να μην περηφανεύεσαι χωρίς λόγο, να μη ζηλεύεις. Εμείς μεγαλώσαμε με αρχές: να σέβεσαι τον γείτονα, τον δάσκαλο, τον μεγαλύτερο. Αν έκανες λάθος, ζητούσες συγγνώμη. Αν βοηθούσες, δεν το διαλαλούσες. Αυτά τα πράγματα φαίνονται απλά, αλλά είναι τα πιο σημαντικά."

Ποιο είναι το μεγαλύτερο δίδαγμα που πήρες απ' τη ζωή σου;

"Να είσαι περήφανος για τον τόπο και τους ανθρώπους σου. Να χαίρεσαι κάθε στιγμή - κι όταν πέφτεις, να σηκώνεσαι. Κι ακόμα - να μην ξεχνάς ποτέ τα λόγια του παππού: "Ό,τι κι αν γίνει, μην αφήσεις να σου κλέψουν το χαμόγελο και την ανθρωπιά"."

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

Φθινοπωρινή γιορτή στη Ραχούλα

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε το μεσημέρι της Κυριακής 26 Οκτωβρίου η πρώτη φθινοπωρινή γιορτή κάστανου που οργάνωσε ο μορφωτικός σύλλογος Ραχούλας.

Πολλοί επισκέπτες, γεμάτη η πλατεία αφού τελικά βοήθησε και ο καλός καιρός.

Όλοι απόλαυσαν τα ψημένα ντόπια κάστανα, κρασάκι και αναψυκτικά που ήταν προσφορά του συλλόγου και των χορηγών και ήταν κρίμα που δεν υπήρχε μεγάλη παραγωγή φέτος για να προμηθευτούν όλοι οι επισκέπτες τα εξαιρετικής ποιότητας κάστανα, προϊόν της Ζωγλοπίτικης γης.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε θερμά όλους τους επισκέπτες και τους χωριανούς που μας τίμησαν με την παρουσία τους αλλά και τους εθελοντές που βοήθησαν τα μέγιστα για να εξυπηρετηθεί ο κόσμος που ήταν πολύς και πέρα από κάθε προσδοκία.

Επίσης να ευχαριστήσουμε τους ντόπιους παραγωγούς κάστανου για τις προσφορές τους στο σύλλογο. Κάστανα προσέφεραν: Ο εφημέριος του χωριού Γεώργιος Φέτσιος, ο Χρήστος Ν. Γκορτσάς, ο Φώτης Νάκας, ο Συρόπουλος Φώτης, ο Κώστας Ν.Βρέκος, ο Αλέκος Ντίνης που έχει το οπωροπωλείο - παντοπωλείο στη Σέκλιζα και τα σούπερ μάρκετ Σκλαβενίτης που χορήγησε κατά ένα μέρος τα ποτά.

Θα ήταν παράλειψη να μην αναφέρουμε και τους χωριανούς μας που έστησαν πάγκο με παραδοσιακά προϊόντα: Ο Κώστας Βασιλάκος, ο Ηλίας Ράπτης όπως και η Μαρία Παπαστεργίου (πρεσβυτέρα) που διέθεσε τοπικά προϊόντα και κάστανα από το μίνι μάρκετ.

Καλό χειμώνα σε όλες και όλους και του χρόνου με υγεία.

Γιορτή των Φώτων

Τσιγαρίδες τραγανές είχαμε με την βοήθεια του Κώστα και κρεατικά στη σχάρα όπως και κρασάκι για να ζεσταθούμε από τον σύλλογο αλλά και γλυκά που πρόσφερε ο Θωμάς που έχει τα ζυμαρικά "Ίταμος" στη Σέκλιζα.

ζα.

Οι φωτάδες έδωσαν τον τόνο με πολύ θόρυβο για να τρομάξουν τους καλικατζαρους

Ο καιρός τελικά μας έκανε τη χάρη και η πρωινή βροχή σταμάτησε αλλά η αναγγελία του θανάτου της κυρίας Στέλλας και ο πένθιμος ήχος της καμπάνας δεν άφησε κανένα περιθώριο για χαρές και πανηγύρια.

Κοπή της πίτας

Με μεγάλη συμμετοχή χωριανών μελών και φίλων κόψαμε την Κυριακή 25 Ιανουαρίου την πίτα του συλλόγου μέσα σε κλίμα χαρούμενο και φιλικό.

Βρεθήκαμε όλοι μαζί και ανταλλάξαμε ευχές για ένα καλό χρόνο με υγεία και ευτυχία για όλους.

Ευχαριστούμε το ζαχαροπλαστείο Αδάμου στην Καρδίτσα για την βασιλόπιτα που παρασκεύασε και τα έξτρα γλυκά που πρόσφερε στους χωριανούς.

Το φλουρί της πίτας έπεσε στη Βαγγελίτσα Κατσιούλα και της παραδόθηκε το δώρο που ήταν ένα υπέροχο πάπλωμα.

Χρόνια πολλά και του χρόνου με υγεία!

Απόκριες 2026 στην πλατεία της Ραχούλας

Μία μικρή εκδήλωση από τον σύλλογο την Κυριακή της τελευταίας αποκριάς στην πλατεία του χωριού για να διασκεδάσουμε τις εντυπώσεις από τους συνεχόμενους θανάτους και τα μνημόσυνα του χειμώνα.

